

Telegraful Român

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor, după învoială

Abonamentele și inserțiile să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

★ Un neam o lege

Un trup un suflet, o inimă o credință! Așa-i firească. Așa-i porunca lui Dumnezeu! Unitate deplină cere Duhul neamului. Unirea națională reclamă în mod hotărât unirea religioasă. E o datorie înaltă și sfântă ca astăzi când sufletul neamului se intrupează în forma cea mai măreață: România mare, să ne primenim viața, să înlăturăm din inimile noastre ori ce pricină de neînțelegere frățească ori chiar de desbinări dușmănoase. O spunem această lipsă chiar și de umbra intenției de a jigni. Dealțul această-i părerea întregului neam. Iată ce scrie în această chestiune «România nouă», ziarul distinsului bărbat de școală Dr. Onisifor Ghibu:

In unele cercuri politice și bisericesti din Iași se discută chestiunea atitudinii pe care va avea s'o ia Statul român față de Biserica greco-catolică din Transilvania.

Considerând că unirea dela 1700 Români n'au făcut-o de bună voie, ci siliți de către Austrieci, cari prin aceasta voeau să ne slăbească și să ne desnaționalizeze, Statul român de astăzi nu se socotește obligat a recunoaște valabilitatea acelei uniri.

Pecețile puse atunci n'au mai multă valoare decât iscăliturile puse de Români pe tratatul dela București sau pe legile votate de Parlamentul dela Iași. Iscăliturile și pecețile au fost stoarse cu forța de către dușmani, la 1700 ca și la 1918. Nedreptățile seculare trebuiesc acum înlăturate.

Prin această interpretare, pe care din parte-ne o găsim absolut justă și logică, cade chestiunea «tregerii uniților la ortodoxie». E vorba de o simplă restituție în integrum.

Se va restabili mitropolia de Alba Iulia. Cele două scaune vacante de mitropoliți, dela Sibiu și dela Blaj, vor fuziona în unicul scaun mitropolitan dela Alba-Iulia.

Ministrul de instrucție al României Mari

— Cine să fie? —

Credem că nu e de loc prematur să ne punem această întrebare importantă, câtă vreme vedem că țara vișată de noi ia ființă și așteaptă să și primească noua sa organizare potrivit cu interesele superioare ale statului românesc.

Partidele istorice și alte grupări politice de proveniență mai mult sau mai puțin recentă se agită de pe acum în vederea acțiunii care să le aducă nu numai o consolidare a situației lor, ci și elemente nouă de întărire politică în lupta pentru cucerirea puterii de stat.

Se vor pune în circulație iarăș metodele cunoscute, se vor întrebuința din nou clișeele electorale cu aspectul lor vulgar ori seducător, ca din aplicarea lor să scoară folos aceia cari vor fi mai abili în captivarea mulțimilor.

Ni se pare însă, că nouăle principii răsărite din sângheroasa ciocnire a popoarelor, au provocat și în domeniul vieții politice o schimbare fundamentală. Lumea veche se îngroapă iremediabil cu toate formele ei stereotipe, ca să se înalțe o concepție nouă, îndrumătoare spre orizonturile necunoscute ale moralității politice.

Orce cunoscător al statelor moderne știe, că în cabinetele politice, cari determinau toată viața publică tranșată cu imoralitatea era unul din principiile conducătoare ale politicii interne și externe.

Eticheta secretă sub care se îndrumau problemele de stat și destinele milioanelor ignorante, permiteau oamenilor politici să inaugureze sisteme de guvernare din care totdeauna lipsea sinceritatea.

Era o continuă și reciprocă înșelare, spre a tănuși cât mai bine adevăratele intenții ale unei coroane, dinastii sau clase de permanentă și nesățioasă aservirea intereselor generale.

Răsboiul universal a săvârșit și în acest domeniu operația care era atât de necesară și imperioasă.

Participarea masselor la viața politică și trecerea destinului statului în mâinile acestui factor constituie de sigur o cucerire, care va da o nouă orientare istoriei politice mondiale.

La noi marile reforme constituționale sânt și ele izvorâte din acest curent puternic, care câștigă o intensitate necunoscută prin marile principii fixate cu atâta hotărâre și sinceritate de Wilson.

Astăzi doctrinele de nouă și adevărată umanitate străbat în toate colțurile lumii, provocând zguduri sociale și prefaceri politice revoluționare.

Popoarele se îndreaptă spre o viață nouă, care ține să înlătore tot ce a fost minciună, așezând în temelie statului pietrele adevărului.

Oameni de adevăr, de credință și de convingere dreaptă caută și poporul românesc unit în hotarele etnice ale României Mari. El tinde să așeze la cârma țării oameni integri, capabili și mai ales cinstiți, cari să curețe casa cea nouă de toată zgura vechilor păcate și să introducă în interiorul ei curățenia gândirii, onestitatea muncii și sinceritatea îndrumării.

Și cum aceste calități morale atât de disprețuite până ieri sânt propoveduite și cultivate în special de școală și biserică, e firesc să mărturisim că în România de mâne a tuturor românilor însemnătatea cea mai covârșitoare ca factor îndrumător și regenerat or are Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice.

In cele două așezăminte mari a trăit de atâtea veacuri sufletul neamului nostru, apărându-se și îmbogățindu-se. In Ardeal și Bucovina ele au fost unicele forturi de mântuire împotriva valurilor primejdioase ale atâtor dușmani. In viitor rolul lor trebuie să fie și mai mare.

Dar pentruca ele să fie bine îndrumate și să devină adevăratele izvoare ale vieții sufletești a neamului nostru, e nevoie de o minte luminată, de o energie activă și mai presus de toate de un adânc cunoscător al istoriei acestor factori morali și naționali.

Nu un om politic, ci unul în afară de vechea noastră politică, ne trebuie o personalitate reprezentativă care neconțină a trăit în atmosfera senină, morală și înălțătoare a adevărului și luminii.

Și aceste atribuții nimenea nu le întrunește astăzi mai deplin și mai norocos decât d-l Nicolae Iorga.

D-sa care cunoaște mai bine decât oricine trecutul și prezentul țărilor cari se unesc sub o singură domnie, care în calitatea sa de mare și neîntrecut îndrumător sufletesc al neamului, are viziunea viitorului cu toate necesitățile lui culturale, e singurul barbat indicat să povățuiască și să ajute școala și biserica națională.

Dar alături de aceasta, România Mare va pune o serie întreagă de probleme vaste și complicate în legătură cu bisericile și școalele străine, cari nu pot primi o deslegare fericită decât prin cunoștințele uriașe și așa de competente sub acest raport ale d-lui N. Iorga.

Iată, printre altele, motivele care ne îndeamnă să susținem că cel dintâi ministru de culte și instrucție al României Mari trebuie să fie d-l N. Iorga.

Aceasta n'ar fi numai o meritată răsplată a fenomenalei sale activități, ci mai presus de ea o distincție morală, prin care neamul nostru recunoscător s'ar onora pe sine însuși.

(România Nouă).

Consiliul Național Român recunoscut

Știrile ziarelor italiene:

Existența și autoritatea Consiliului Național Român din Ardeal și părțile marginase este recunoscută de ministrul de externe englez Balfour și de ministrul de externe italian Sonnino.

Faptă păgână

Căpitanul român Lene din Agnita a fost ucis de germani. Imprejurările între cari s'a întâmplat omorul nu le cunoaștem încă.

Un memorandum

— Evacuarea teritoriului nordic —

Ziare parisiene publică memorandumul guvernului ceho-slovac, care cere ca maghiarii să evacueze părțile de nord din Ungaria. Dela Paris, cum se știe, a și sosit ordinul către guvernul lui Károlyi, care în conformitate cu dorințele ceho-slovace, a dispus retragerea trupelor maghiare din teritoriul amintit.

Memorandumul, înaintat la Paris, conține următoarele:

Guvernul ceho-slovac trimite trupe acolo, unde i se cer pentru susținerea ordinii, deoarece autoritățile maghiare s'au refugiat de acolo, și astfel în multe locuri s'au produs stări anarhice.

Ceho-slovacii protestează împotriva faptului, că maghiarii trimit în contra lor trupe; deoarece statul ceho-slovac este o realitate creiată nu numai din voința lumii întregi, ci și din voința poporului slovac.

Ungaria, pe temeiul neutralității sale, trebuie să-și retragă trupele.

Guvernul ceho-slovac protestează împotriva procedurii stăpânirii ungurești. Retragerea trupelor ceho-slovace ar însemna întoarcerea anarhiei, ear poporul slovac ar fi expus răsbunării gardelor naționale maghiare.

Guvernul maghiar — sfârșește memorandumul — a călcat condițiile armistițiului, căci a dat ordin de mobilizare pentru șase contingente în contra armatei ceho-slovace.

Din motivele arătate, guvernul ceho-slovac cere intervenirea puterilor înțelegerii împotriva invaziunii maghiare.

Dela Iași

Cuvântarea unui ardelean la serbările dela Iași

Ca în fiecare an, s'au ținut și acum, în ziua Sfinților Arhangheli, înălțătoare serbări în România întru pomenirea lui Mihai Viteazul.

La serbările dela Iași a participat și profesorul dela seminarul nostru Andreian, d-l Nicolae Bălan, care cu acest prilej a tălmăcit în cuvinte alese și bine simțite voința de fier a tuturor românilor subjugăți de pe aceste plaiuri de-a alcătui pe vecie, cu România întregită, o singură și nedespărțită țară.

Publicăm — după G. P. — frumoasa cuvântare a profesorului Bălan în următoarele:

Domnilor și fraților!

Românii cei vechi aveau credința că eroul ale cărui osăminte nu-și dorm somnul de veci împreunate în același pământ, își poartă fără odihnă sufletul dela o margine la alta, până ce e întregită mâna de lut în care odinioară se sălășluisse.

Așa a cutreierat și sufletul mare al eroului dela Călugăreni și Șelimbăr cuprinsul pământului românesc... Trupul lui

